

Tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fann att ett avtal om undervisning mellan en part och dennes advokat strider mot kravet att ombudet ska ha en oberoende ställning när ombudet företräder klienten vid unionsdomstolarna.

Domstolen upphäver därför det överklagade beslutet

I domen i målet Uniwersytet Wrocławski och Polen/REA (förenade målen C-515/17 P och C-561/17 P) av den 4 februari 2020 upphävde domstolen (stora avdelningen) tribunalens beslut¹, i vilket det överklagande som ingetts av universitetet i Wrocław mot beslut som fattats av Genomförandeorganet för forskning (REA) avisades, med motiveringen att den juridiska rådgivare som företrädde universitetet inte uppfyllde det villkor på oberoende ställning som krävs enligt stadgan för Europeiska unionens domstol² (nedan kallad stadgan).

REA hade inom ramen för ett forskningsprogram slutit ett bidragsavtal med universitetet i Wrocław. Det framkom emellertid att universitetet inte respekterade villkoren i detta avtal, med följd att REA sade upp avtalet och ställde tre debetnoter till universitetet i Wrocław som detta universitet betalade.

Universitetet i Wrocław väckte därefter talan vid tribunalen och yrkade bland annat ogiltigförklaring av REA:s beslut att säga upp bidragsavtalet och förpliktande för universitetet att betala tillbaka en del av de bidrag som erhållits. Eftersom den juridiska rådgivare som företrädde universitetet var knuten till detta genom ett avtal om tillhandahållande av undervisning, avisade tribunalen talan.

Med anledning av de överklaganden som ingetts av universitetet i Wrocław (mål C-515/17 P) och av Republiken Polen (mål C-561/17 P) erinrade domstolen om att artikel 19 i stadgan innehåller två separata och kumulativa villkor avseende den som företräder en sådan part som inte avses i de två första styckena i denna artikel vid direkt talan vid unionsdomstolarna. Det första villkoret³ innebär en skyldighet att företräddas vid unionsdomstolarna av en "advokat". Det andra villkoret⁴ föreskriver att den advokat som företräder denna part ska ha rätt att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet (EES).

Eftersom domstolen fann att den juridiska rådgivare som företrädde universitetet i Wrocław uppfyllde det andra villkoret, prövade domstolen om det första villkoret var uppfyllt i förevarande fall.

Domstolen erinrade inledningsvis om att i avsaknad av hänvisning till medlemsstaternas nationella rätt ska begreppet "advokat" i artikel 19 i stadgan tolkas självständigt och enhetligt, med beaktande inte bara av denna bestämmelses ordalydelse utan även dess sammanhang och syfte. Domstolen påpekade härvidlag att det framgår av ordalydelsen av denna artikel att en "part" som inte avses i de två första styckena i nämnda artikel inte är behörig att företräda sig själv vid en unionsdomstol utan måste anlita en utomstående person, närmare bestämt en advokat, medan de parter som avses i de två första styckena kan företräddas av ett ombud. Domstolen preciserade att

¹ Beslut av den 13 juni 2017, Uniwersytet Wrocławski /REA ([T-137/16](#), ej publicerat)

² Artikel 19 i stadgan.

³ Artikel 19 tredje stycket i stadgan.

⁴ Artikel 19 fjärde stycket i stadgan.

syftet med en advokats uppdrag att företräda klienten, som avses i artikel 19 i stadgan, är att advokaten helt oberoende på bästa sätt ska skydda och försvara huvudmannens intressen med iakttagande av lag och yrkesetiska regler. Domstolen erinrade om att begreppet advokatens oberoende ställning i det särskilda sammanhang i vilket artikel 19 i stadgan ingår inte bara definieras negativt, det vill säga genom avsaknaden av ett anställningsförhållande, men även positivt, genom en hänvisning till yrkesregler. I detta sammanhang utvidgas den skyldighet att vara oberoende som åvilar advokaten inte till att omfatta samtliga band som en advokat kan ha med klienten, men till sådana band som uppenbart påverkar advokatens förmåga att utöva sitt uppdrag som försvarare för att tillvarata klientens intressen på bästa sätt.

Domstolen erinrade om att en advokat inte är tillräckligt oberoende i förhållande till den juridiska person som advokaten företräder om advokaten har betydande administrativa och ekonomiska befogenheter inom denna juridiska person, vilket placerar advokaten på en hög nivå i den juridiska personens ledning, då detta innebär att advokatens ställning av oberoende tredje man äventyras. Motsvarande gäller för en advokat som innehar chefspositioner hos den juridiska person som advokaten företräder eller en advokat som äger aktier i det bolag som vederbörande företräder och i vilket advokaten är styrelseordförande.

Sådana situationer kan emellertid inte likställas med den situationen att den juridiska rådgivaren inte tillvaratog universitetet i Wrocław intressen inom ramen för en underordnad ställning i förhållande till detta universitet, utan endast var knuten till universitetet genom ett avtal om undervisning vid detta. Enligt domstolen är detta band inte tillräckligt för att det ska anses att denna juridiska rådgivare befann sig i en situation som uppenbart undergräver dennes förmåga att helt oberoende och på bästa sätt tillvarata sin klients intressen.

Domstolen fann följaktligen att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fann att endast den omständigheten att det mellan universitetet i Wrocław och den juridiska rådgivare som företrädde universitetet föreligger ett civilrättsligt avtal om undervisning skulle kunna påverka denne rådgivares oberoende, eftersom det förelåg en risk för att nämnda rådgivares professionella bedömning åtminstone delvis påverkats av dennes arbetsmiljö. Domstolen upphävde därför det överklagade beslutet och återförvisade målet till tribunalen.

UPPLYSNING: En dom eller ett beslut som meddelats av tribunalen kan överklagas till domstolen. Ett överklagande är begränsat till rättsfrågor och hindrar i regel inte att tribunalens avgörande verkställs. Om överklagandet kan tas upp till prövning och är välgrundat, upphäver domstolen tribunalens avgörande. Domstolen kan slutligt avgöra målet om det är färdigt för avgörande. Om så inte är fallet återförvisar domstolen målet till tribunalen, som är bunden av det avgörande som domstolen meddelat med anledning av överklagandet.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127